

1 Aralık 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19.08.2016 tarihinde kabul edilen 6741 sayılı Kanunla kurulan Türkiye Varlık Fonu, sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlama, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırma, dış kaynak temin etme, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etme amacı taşımaktadır.

Türkiye Varlık Fonu (TVF) bünyesinde 23 şirket, 2 lisans ve çeşitli taşınmazlar olduğu bilinmektedir. Portföydeki şirketlerin öz kaynak büyüklüğü 177 milyar lirayı bulmaktadır. Türkiye’de enerji sektörümüzün gözbebeği olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ)’de TVF bünyesindeki şirketlerdendir.

Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, katıldığı bir televizyon programında Karadeniz’de keşfedilen doğalgaz rezervi hakkındaki sorulara cevap verirken, “Bu son süreç gerek TPAO ve gerek BOTAŞ’ı farklı bir lige çıkaracak. Önümüzdeki yakın süreçte bu keşiflerin gelişmesiyle birlikte gerek TPAO, gerek BOTAŞ’ın bilançoları önce yurt içi, sonra yurt dışı olabilir, halka arz sürecinin de önünü açacak” demiştir.

Karadeniz’de keşfedildiği açıklanan 320 milyar metreküplük doğal gaz rezervinin ekonomik değere dönüştürülmesi, gazın çıkartılarak, üretilerek boru hatları ya da sıvılaştırma yoluyla kullanıma sunulması oldukça ciddi bir süreyi ve yüklü miktarda bir finansmanı gerektirmektedir. Mevcut koşullarda yurt dışından sermaye çekemeyen, mevcut yabancı sermayenin de çıkışta olduğu Türkiye’nin en az 5-9 milyar dolar arasında tahmin edilen yatırım tutarını kısa sürede karşılaması ya da yurt dışından uygun koşullu döviz finansmanı sağlaması oldukça güç görünmektedir. Bugünkü piyasa fiyatlarından parasal tutarının 45-65 milyar dolar olduğu ifade edilen bu gazın 2023’e kadar nasıl ve hangi yatırımla kullanıma sunulacağı soruları karşılıksız kalmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde yasalaşan “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile TPAO’dan sonra BOTAŞ da Kamu İhale Kanunu (KİK) denetiminden uzaklaştırılmıştır. Kaldı ki TPAO ve BOTAŞ’ın bünyesinde yer aldığı TVF de hem Kamu İhale Kanunu’na hem de Sayıştay denetimine tabi değildir.

Karadeniz’de bulunduğu söylenen doğalgaz rezervinin çıkarılmasındaki finansman darboğazının aşılması amacıyla TPAO ve BOTAŞ hisselerinin satılacağına yönelik iddialar kamuoyunu meşgul etmektedir.

Bu çerçevede aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

SORULAR

- 1- Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bütün doğalgaz ihaleleri Kamu İhale Kanunu kapsamından çıkarılmış, TVF şirketleri olan TPAO ve BOTAŞ’ın yaptığı ihaleler de denetimden uzaklaştırılmıştır. Bu kararın arkasında TPAO ve BOTAŞ’ın satışı mı vardır?

- 2- Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın katıldığı bir televizyon programında "Önümüzdeki yakın süreçte TPAO ve BOTAS'ın bilançoları önce yurt içi, sonra yurt dışı olabilir, halka arz sürecinin de önünü açacak" açıklaması, ekonomi yönetiminin önündeki finansman modelinin TPAO ve BOTAS'ın özelleştirilmesi olacağına yönelik bir işaret değil midir?
- 3- Türk Telekom'un blok satış yoluyla çoğunluk hissesinin devredildiği bilinmektedir. TPAO ve BOTAS'ın özelleştirilme planı sadece halka arz değil blok hisse satışını da içermekte midir?
- 4- TPAO ve BOTAS'ın halka arz yoluyla yerli ve yabancılara satılarak özelleştirme planının ardından bu hisseleri toplayacak bir takım yerli ve özellikle Katarlı yabancı kuruluşlar vasıtasıyla el değiştireceği iddiaları doğru mudur?
- 5- TPAO'nun petrol alanında, BOTAS'ın ise doğal gaz alanında tekel konumunda iken Türkiye'nin en köklü ve eski enerji şirketlerinin içeride ve dışarıda yerli ve yabancı alıcılara hisse arzı yoluyla özelleştirilmesi, Türkiye'nin enerji güvenliğini büyük bir risk altına almayacak mıdır?
- 6- Hisse satışı ya da blok hisse yöntemiyle yabancı ellere geçecek enerji kontrolünün Türkiye'nin enerji güvenliğinin tehdit edilmesine zemin hazırlamayacak mıdır?
- 7- 21 Ağustos 2020'de Karadeniz'de keşfedildiği açıklanan 320 milyar metreküplük doğal gaz rezervinin ekonomik değere dönüştürülmesi için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır? Çalışmalarda gelinen son aşamayı açıklar mısınız?